

Novíssims de la plata

Fa vint anys, Europa es sorprenia amb les obres dels integrants d'un moviment: La Nova Joieria. Amb aquest fenomen, avui ja extingit, entronca el nou disseny en joies que es realitza ara mateix. A ell deu formes i idees. En canvi, no li deu el nou material base: la plata, el metall dels vuitanta.

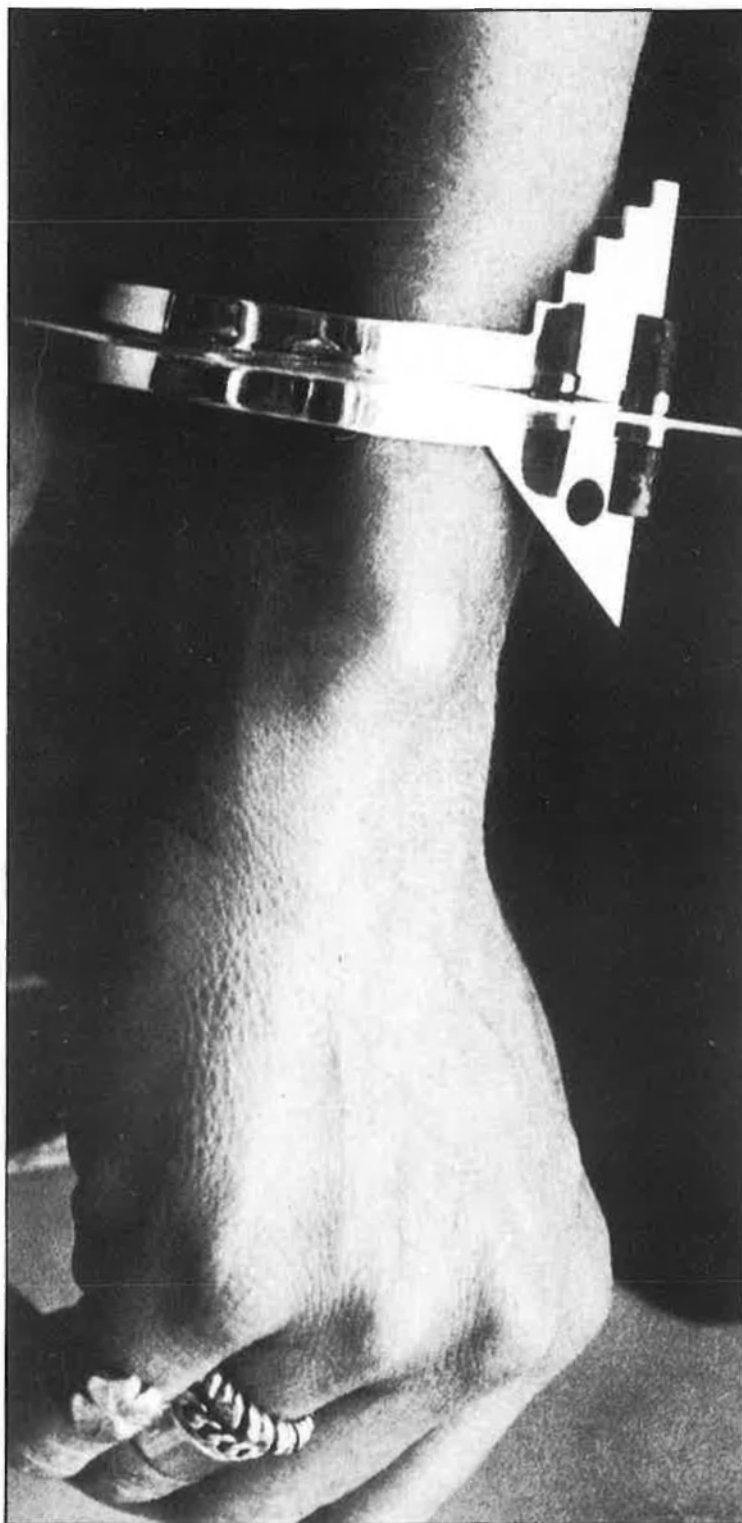
Antonio Robles

En els anys seixanta va nàixer en al Nord d'Europa un moviment artístic denominat «Nova Joieria». Els components d'aquest corrent pretenien denunciar, a través de les seues obres, realitzades amb materials com el surro, el paper, el plàstic o les cordes, allò que consideraven un art sumptuari en què el valor de canvi de la joia era superior, al seu parer, a la consideració plàstica que tenia per ella mateixa.

Com es pot suposar, aquest corrent constituïa un insult a la joieria clàssica, que utilitzava com a materials l'or i les pedres precioses, considerades en molts casos una inversió, i l'ús de la qual estava reservada habitualment a una sola classe social: la burgesia.

Les produccions dels que militaven en aquest moviment eren inviables comercialment i es van donar a conèixer en exposicions que organitzaven distintes galeries d'avantguarda. Dins l'Estat espanyol, Eivissa va ser, sens dubte, el lloc on millor es va acollir aquesta forma particular d'entendre la joieria. Les raons essencials que expliquen el moviment s'aclareixen si considerem que l'illa era en aquells anys l'epicentre d'un moviment contestatari, curiosa meca dels *hippies* d'arreu del món i lloc idoni per assajar qualsevol alternativa al sistema social existent.

Encara que les peces

Disseny de Paco Martínez.

que fabricaven els *hippies* no eren més que una versió temperada dels plantejaments socials que propugnava la «Nova Joieria», a ells hem d'agrair que fixassen les bases de la joieria que es treballa actualment. La seua ràpida acceptació provocaria, a la llarga, l'establiment d'un ampli substrat de població disposada a adquirir joies i peces en les quals primava més la forma o el material en què ara treballa que no el valor econòmic.

Dissenyadors de joies com **Joaquín Berao** vivien en aquells moments a Eivissa i es van situar prop del fenomen. L'intent de creadors com ell per buscar materials més perdurables als utilitzats pels homes i les dones que feien la Nova Joieria van donar com a resultat la revaloració de materials com ara l'alumini, el bronze o el llautó. Als pocs anys, els mateixos dissenyadors optaven per abandonar el treball amb aquests suports, a causa de les dificultats que suposava treballar-los i els problemes que provocava usar-los. En el cas del bronze, per exemple, era impossible realitzar els aliatges o aconseguir formes planes; el seu ús, a més, deixava tacada la roba. Si parlem de l'alumini, les dificultats provenien de la impossibilitat de realitzar soldadures dament. I, si tenim en compte el conjunt d'aquests metalls, es considerava un greu inconvenient el fet que provocassen al·lèrgies en els que els utilitzaven.

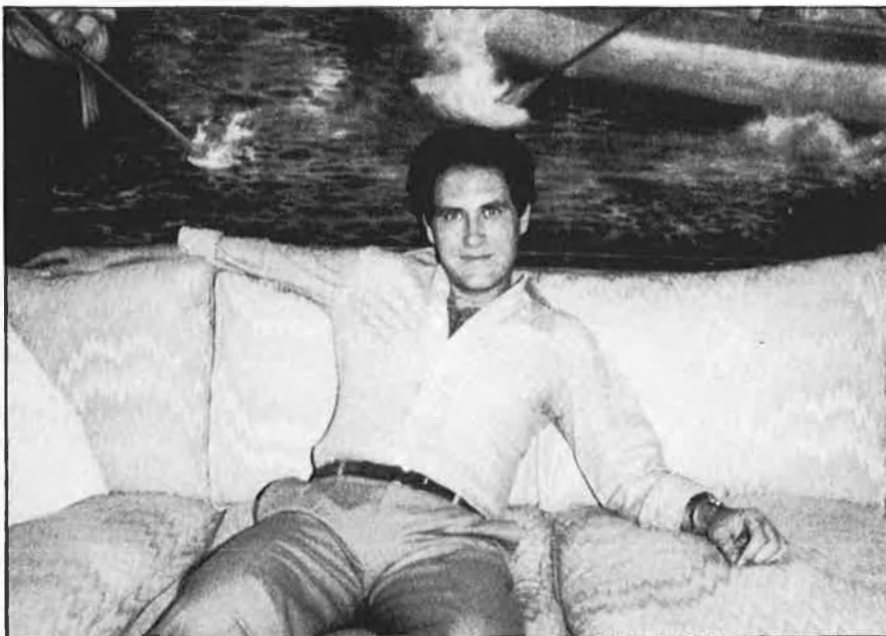

*Disseny
d'Antoni
Romero, Antoni
Rodríguez i
Vicent Gràcia.*

Es va escampar aleshores un interès, per part dels dissenyadors, en la plata, material molt dúctil, que deixava lliure la creació en la majoria dels casos, era barat i, per tant, es situava a l'abast de les possibilitats econòmiques de moltes butxaques. En la primera generació d'aquests creadors, compost per molts catalans, convé destacar-ne els noms de **Joaquín Berao**, **Montserrat Guardiola**, **Raimon Oriol**, **Enric Majoral** i **Aureli Bisbe**. A partir del 85, s'hi afegeixen **Chus Burés**, **Anna Saura** i els valencians **Antoni W. Rodríguez**, **Vicent Gràcia** i **Paco Martínez**. Són els components de la segona fornada d'aquesta època daurada de la plata que suposa la dècada dels vuitanta.

Els representen, d'alguna manera, la reconciliació de la joieria clàssica amb els pressupòsits de la Nova Joieria, en integrar en les seues produccions els millors aspectes de les dues formes d'entendre el disseny en aquest àmbit.

Als noms d'aquests dissenyadors valencians més joves cal afegir el d'**Antoni Romero**, un artesà les produccions del qual han estat centrades en l'or, pe-

Vicent Gràcia, Antoni Romero, Antoni W. Rodríguez i Paco Martínez.

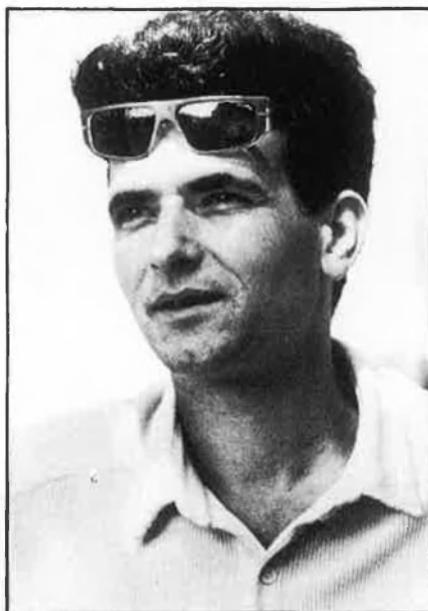
rò que en els últims dos anys ha col·locat en el mercat una línia de plata molt comercial i que ha tingut molt bona acceptació. L'interès per aquest darrer dissenyador ve marcat, doncs, per representar un cas únic en el camp de la creació en la joieria valenciana, ja que ha sabut adaptar part de la seua producció a un material que se sap amb futur.

Vicent Gràcia

Valencià, 26 anys. Prové del camp del disseny gràfic. Fa tres anys que començà a interessar-se per la joieria com a professió. En les seues primeres produccions utilitzava la plata com a suport i en els seus dissenys introduïa màquines de rellotge, circuits impresos, bobines... A poc a poc, la seua línia s'ha depurat fins a prescindir-ne completament, i avui, quan utilitza aquests elements, fabrica aquestes formes també en plata. Les seues darreres joies reprodueixen màquines, hèlixs i fletxes, i semblen destinades a captar el moviment dels objectes mecànics.

Antoni W. Rodríguez

Valencià, 25 anys. Comença a realitzar disseny en plata com a única forma d'escapar de la joieria comercial que havia desenvolupat durant més de deu anys. Els seus dissenys en aquest material ressalten corbes que s'escoten

en moviments suaus i superfícies que es superposen o enganxen en un volum desigual. Són molt interessants les seues arracades en llargàries distintes i els seus fermalls, que incorpora a pedres precioses o semiprecioses.

Paco Martínez

Nascut a Jaén i fincat a València de fa ja divuit anys. Arriba a la joieria des del disseny gràfic i l'interiorisme i, segons ell mateix assegura, li agrada la plata «perquè evidencia formes, però no té el valor de canvi tan marcat que té l'or». Les peces són molt estructurades i reprodueixen en molts casos formes arquitectòniques. És ben curiosa la forma que té d'encastar les pedres als dissenys, tot proporcionant-los un valor semblant al que posseeix el material.

Antoni Romero

Valencià, 43 anys. Per a ell, dissenyar en plata suposa poder posar la joieria a l'abast d'un major nombre de persones. Les seues obres fugen de les formes punxegudes i agressives i s'inclinen més per retratar moviments suaus i ondulants, com si volguessen fotografiar l'estat de la plata líquida. Assegura que la «millor cosa que té el disseny valencià en plata és que no copia ni tradueix a aquest material les joies que tradicionalment s'han fet en or, la qual cosa ens du a poder figurar a dreta llei en l'avantguarda del disseny que es fa a hores d'ara a Europa». □